

CSABAI

Mérleg

XII. évfolyam 26. szám
2002. december 5.

INGYENES VÁROSI LAP • BÉKÉSCSABA

Faültetés a zöld gondolat jegyében

Szeptember elején Békéscsabán jártak a Zöld Gondolat Lovagrend kerékpáros követei, akik a természet-, a környezet- és az egészségvédelem üzenetét hozták el a városba. A követek ígéretet tettek arra, hogy az év végéig három facsometét ajándékoznak Békéscsabának.

Az ajándék megérkezett, november 21-én Pap János polgármester, Baji Lajos és Velkey Gábor alpolgármesterek a Lencsési-lakótelepre, az árvízi emlékmű mellé ültették ki a facsometéket.

A Zöld Gondolat Lovagrend célja, hogy ez a három fa sok-sok éven át jelképezze azt, hogy környezetünkért, egészségünkért személyesen mi magunk is felelősek vagyunk.

(CS. M.)

Szilveszteri futógála

December 31-én, 10 órakor a Városi Sportcsarnokban rajtol a 15. szilveszteri futógála (rendező: a Békéscsabai Atlétikai Club). Nevezés: előzetesen a Csaba Center 2. emeletén található Fila sportüzletben és a helyszínen a verseny napján 8.30 órától. Nevezési díj: 232 forint, melyért egy Déli Apró jár. A nevezési díj 35 százalékát a Réthy Pál kórház gyermekosztályának ajánlják fel a szervezők.

Távok: 4600 m (igazolt versenyzők), 2900 m (amatőr futók), 2500 m (családi futás – min. 3 fő). Díjazás: távonként és nemenként az I–III. helyezetteket díjazza. Minden futó a beérkezési számával ajándéksorsolásban vesz részt. Fődíj: a Csaba Bútor 50 000 forintos utalvány. A verseny után 12 órától óvóbúcsúztató lesz óriástortával, pezsgővel. Részletes információval a Békéscsabai Atlétikai Club szolgál (telefon: 323-634).

www.bekescsaba.hu

Információk a városról és az önkormányzatról
Békéscsaba honlapján!

- Népszámlálási adatok
- Bemutatkoznak a képviselők
- Csabai arcképcsarnok
- Jubilált a Balassi Táncegyüttes
- Mazán Lászlóra emlékeztek
- Szlovák oldal
- Töredék történetek a múltból

A megye és Békéscsaba számokban

Megjelent Békés megye 2001. évi statisztikai évkönyve, amely rengeteg adatot tartalmaz társadalmi-gazdasági életünkről. Mint azt Végh Zoltántól, a KSH Békés Megyei Igazgatóságának igazgatójától megtudtuk, 1957 óta jelennek meg az országban statisztikai évkönyvek megyenként azonos szerkezettel.

Az adatok alapján látható, hogy Békés megye az ország területének 6,1 százalékán helyezkedik el, a népesség 3,9 százaléka él itt. A GDP 2,6 százaléka származik a megyéből. A megyék közötti rangsorban negyedik vagyunk – sajnos hátulról, mögöttünk Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye sorakozik. A bruttó és nettó átlagkeresetek csak Somogyban és Szabolcsban alacsonyabbak a békésinél (a bruttó átlagkereset nálunk 83 720 Ft, a nettó 54 720 Ft). A megye lakossága 1970 és 2001 között 40 ezer fővel csökkent, a 2001. év végén 399 ezer fő volt. 2001-ben 1445-en kötöttek házasságot, 950-en váltak el, 3564 gyermek született, és 5656-an haltak meg.

2002 januárjában 119 578 fő volt nyugdíjas, 88 százalékuk saját jogon, a többiek hozzátartozói jogon részesültek ellátásban; 53 százalékuk öregségi nyugdíjas volt, átlagosan 42 828 Ft nyugdíjjal. Az óvodás gyermekek száma 13 210 fő volt a megyében, az általános iskolásoké 37 403; a szakiskolai tanulók száma az elmúlt 11 évben egyharmadával csökkent, míg a középiskolai tanulóké 54 százalékkal nőtt, 2001-ben 3480-an érettségiztek. A gazdasági szervezetek tekintetében 2001-ben a 33 575 regisztrált szervezetből 26 983 működött, formáját tekintve a legtöbb (17 113) egyéni vállalkozás volt. Az egyéni vállalkozások

(Folytatás az 5. oldalon)

Képviselői fórum

Az önkormányzati törvény szerint mi, választópolgárok képviselőink útján gyakorolhatjuk az önkormányzathoz való közösségi jogainkat, azaz általuk érhetjük el, hogy élhetőbb, szebb legyen szűkebb környezetünk. Tartsanak velünk, ismerjük meg együtt azokat az emberek, akikhez kéréseinkkel, panaszainkkal fordulhatunk a következő négy évben!

(Folytatás a 2. oldalon)

Végh Zoltán

Újságíróból képviselő

**Dr. Békéssy Györgyné Sajti Emese – vagy ahogyan legtöbbször ismerjük B. Sajti Emese – 1969-ben végzett Szege-
den a József Attila Tudományegye-
temen, magyar–orosz szakon. Szol-
nok megyében többnyire általános
iskolában, Tolna megyében gimnázi-
umban tanított, majd 1977-ben a Nép-
újsághoz került. Negyedszázados új-
ságírói múlttal a háta mögött ma az
önkormányzati képviselők sorait erős-
síti.**

B. Sajti Emese

– Mindig érdekelték az emberek gondjai és ezekre a megol-
dási lehetőségek, ugyanis rendkívül problémaérzékeny vagyok.
Újságíróként részben erről szolt az életem. Ez is közrejátszott
abban, hogy vállaltam képviselőjelöltként a megmérettetést. Es-
kütételünk óta úgy érzem, óriási mennyiségű anyagon kell át-
rágni magunkat, s emiatt nincs elegendő idő az elének tárt ügyek
elmélyült tanulmányozására. Persze ez valószínű azért van így,
mert szeretek mindenről személyesen meggyőződni, mindennek
utánajárni, legyen szó lakáshitelek, pályázatokról vagy más
egyebekről. Ez aprólékos munkával jár, viszont rosszul érez-
nem magam, ha kellő információ híján hibásan döntenék.

– 543 szavazattal Ön lett a 3. választókerület képviselője. A vá-
ros 16 választókerületéből 13-ban nyert az MSZP. Ez növeli vagy
csökkenti az egyéni győzelem értékét?

– Mi tagadás, csökkenti. Ha bárki gratulál, általában megjegyzem: nem kifejezetten az én érdemem a győzelem, az ország-
os politika hatása is benne van. Négy évvel ezelőtt egyébként
ugyanaz játszódtott le a másik oldalon. Mostantól viszont csak
rajtam múlik, hogy mennyire érzem és tudom megoldani az itt
élők gondjait.

– A körzetében melyek a legszembeütőbb problémák?

– Jó ideje megdöbbenve tapasztalom, mennyire leszakadt a
várostól Fényes, illetve olyan érzésem van, mintha soha nem is
tartozott volna oda. Bár rengeteg szép ház épült, épül ott, de a
közterületek elhanyagoltak, nincs szennyvízcsatorna, megadat-
lan a tömegközlekedés, és kábeltévé sincs. Az én „kis falum”, a
Lencsési-lakótelep viszont gyönyörű, szellős, megmaradtak a fél
évszázados fák, és vannak benne tágas parkok. A panelházak
állaga viszont egyre romlik, ezek felújításához központi forrásra
lesz szükség. Fájdalmam, hogy néha szinte előnt minket a sze-
mét, és saját bőrömmön tapasztalom a közbiztonság romlását is.
Tehát van teendő bőven.

– A szociális és lakásügyi, valamint a közművelődési, ifjúsági
és sportbizottságnak tagja. Miért éppen ennek a két bizottságnak?

– Affinitásom alapján jelölt ezekre a területekre a szocialista
képviselőcsoport. Mondják, „túlfejlett” a szociális érzékenysé-
gem, a fiatalok gondjai pedig mindig megfogtak. Megfájdul a
szívem, amikor hétvégenként látom, hogy a Budapestre induló
vonat tele van csabai diplomás fiatalokkal. Valójában nem tu-
dunk számukra olyan feladatokat adni, amelyekkel helyben meg-
találnák a számításukat. A fiatalabb, tizenéves korosztálynak pe-
dig csak kisebb része sportol, alkot stb., a többiek viszont az ut-
cán lófrálnak céltalanul. Sok családot érintő gond, hogy ugyan
kaptak önkormányzati bérlakást, de a közüzemi díjakat már jó
ideje nem tudják fizetni. A szociális intézményrendszer szétda-
raboltn működik, szerintem jobban átlátható, egységes meg-
oldást kell kidolgozni. Igyekszem a város, a megye és az or-
szággyűlési képviselők segítségét is igénybe venni
ahhoz, hogy javuljon a helyzet a következő négy év-
ben ezeken a fontos területeken.

MIKÓCZY ERIKA

■ **FOGADÓNAPOK.** De-
cember 13-án, pénteken Szed-
lacsekné dr. Pelle Beatrix al-
jegyző, december 20-án Pap
János polgármester tart fog-
adónapot a városházán 8 és 12
óra között. A polgármester fo-
gadónapjára előre kell bejelent-
kezni telefonon (452-252) vagy
személyesen a titkárságon.

■ **A BUSINESS SCHOOL**
Békéscsaba Közalapítvány kö-
vetkező kuratóriumi ülését de-
cember 10-én, kedden 14.30
órától tartja az ifjúsági házban
(Derkovits sor 2.).

■ **A KÖRÖS VOLÁN RT.**
nyugdíjasklubja december 11-
én, szerdán tartja karácsonyi
ünnepségét a Fegyveres Erők
Klubjában (Szabadság tér 6.).
Minden klubtagot szeretettel
vár a vezetőség.

■ **KIÁLLÍTÁS.** A Diákanyán
Krajcsovicski Tamás képeiből
nyílt kiállítás, amely december
13-ig látogatható.

■ **A NOSZTALGIAKLUB**
december 14-én, szombaton
tartja következő táncestjét a
Balassiban. Minden érdeklődő
szeretettel várnak a program-
ra és szilveszteri táncestjükre.

■ **HELYESBÍTÉS.** Lapunk
24. számában a szárazkolbász-
verseny második helyezettjé-
nek neve tévesen jelent meg.
Az „Édesapám receptje alap-
ján” fantázianevű kolbászt Vá-
nyai Mária készítette.

■ **A VÁROSHÁZA MOKOS**
TERMÉNE Bácsfalvi Zoltán
festő kiállítása látható decem-
ber 6-ig.

■ **LENCSESI-PROGRA-**
MOK. December 5-én csütör-
tökön 16.30 órakor Mikulás-vá-
ró... címmel Hevesi Imre mu-
tatja be zenés gyermekműso-
rát a Lencsési Közösségi Ház-
ban. A műsort követően a Mi-
kulás személyesen köszönti az
érdeklődő gyermekeket. • De-
cember 14-én, szombaton 9–16
óraig jognapot rendez a kö-
zösségi ház. Zoltai Miklós deb-
receni oktató Joga és egész-
ség címmel tart gyakorlással
egybekötött bemutatót és elő-
adást. Bővebb felvilágosítás a
rendezvényről a 456-177 tele-
fonszámon kérhető.

MATRIKULA

HÁZASSÁG

Nagy Ilona és dr. Tóth Al-
bert, Szeverényi Erika és Da-
nicska István Szilárd, Bohus

BÉKÉSCSABA
HÍREK

A város,
ahol élünk

Erika és Mucsi Sándor, Sulyok
Adél és Szloszár György, Já-
róli Márta és Beverung Illya,
Selmeczi Anikó és Kulcsár At-
tila Lajos, Burai Erzsébet és
Buzás Imre, Csipai Alexandra
Mária és Hadobás Szabolcs,
Pászka Katalin és Gera Attila

SZÜLETÉS

Tatár József és Laurinyecz
Gabriella leánya Gréta, Fekete
János és Szunyogh Anikó leá-
nya Vanda Noémi, dr. Erdei Fe-
renc és Gergely Emőke Mag-
dolna fia Ferenc Jenő, Sipos
Gábor és Richter Ágnes leánya
Emese Noémi, Szabó László
és Nagy Edit leánya Nóra, Sel-
meczi Attila és Bohus Márta fia
Bálint, Lipták Attila és Sipiczki
Mónika fia Attila, Tóth Attila és
Garai Adrienn leánya Karmen
Dorina, Marik László és Nagy
Mónika leánya Mónica Rebe-
ka, Máris Krisztián és Gyumbi-
er Mónica leánya Zoé Kiara,
Kis Tamás és Balogh Anikó fia
Márkó

GYÁSZ

Dzsipoff Demeter (1938)

Ingyenes városi lap, Békéscsaba

Felelős szerkesztő:

Sztojcssev Szvetoszláv

Szerkesztő: Mikóczy Erika

Tipográfia: Géczy Béla

Kiadja Békéscsaba Megyei Jogú

Város Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó:

dr. Simon Mihály c. főjegyző

Szerkesztőség: Békéscsaba,

Szabadság tér 11–17. I/12.

Telefon: 523-855,

telefon/fax: 523-842

Szedés: Reproform Bt.

Nyomás:

Hungária Nyomda Rt., Békéscsaba

Felelős vezető:

Kepenyés János nyomdavezető

Megjelenik kéthetente,

28 100 példányban

Terjeszti a Magyar Posta

http://www.nap-szam.hu/merleg/

E-mail:

csabai.merleg@bekescsaba.hu

ISSN 1588-3892

CSABAI arcképcsarnok

Az idő is szobor

BESZÉLGETÉS SZÉRI-VARGA GÉZA
SZOBRA SZMŰVÉSSZEL

Az anyag olyan, mint a beszéd, mondta Victor Hugo. Ahogy dolgozunk vele, gyúrjuk, faragjuk, alakul, változik, s mi csodálkozunk, hogy velünk együtt, általunk képes erre. Ettől leszünk emberek, ettől válunk gondolkodó lényé, hogy belátjuk gyönyörű lehetőségeink univerzumát. Ennek a Hugo-idézetnek a fényénél kezdjük a beszélgetést Széri-Varga Géza szobrászművésszel egy rajzteremben a Luther utcában.

– Milyen az anyaghoz való viszonya?

– Egy szobrász mindig materiában gondolkodik, így tulajdonképpen az életünk az anyagokkal való ismerkedéssel telik el, mégsem tudunk eleget magáról az anyagról, mint ahogy az őt mozgató szellemi motivációkról is keveset. Nem mindegy, milyen anyagba „kezdünk” bele, mások a sajátosságai például a vasnak, a réznek, a márványnak, a gránitnak. Én személy szerint a fa és a bronz szerelmese lettem, és az is maradok talán. Mindig tudnak meglepetést okozni. De különböző a „személyiségük”. A fa hasad, a bronz, fölforrósítva, folyik. Gondoljunk bele, tudjuk-e a hasítást utánozni, szemléltetni a folyással, a fa szubsztanciáját a bronz világában megérinteni. Izgalmas kérdés!

– Valóban szobrai látható módon föllelhető ez a kettősség. Már az indulást is ez a folytonos töprengés, alkotói izzás jellemezte?

– Igen. Ahogy mondani szokták, mindenről egyvalami, „a” szobor jut az eszembe, mit lehet kihozni egy meglátott fából, kőből.

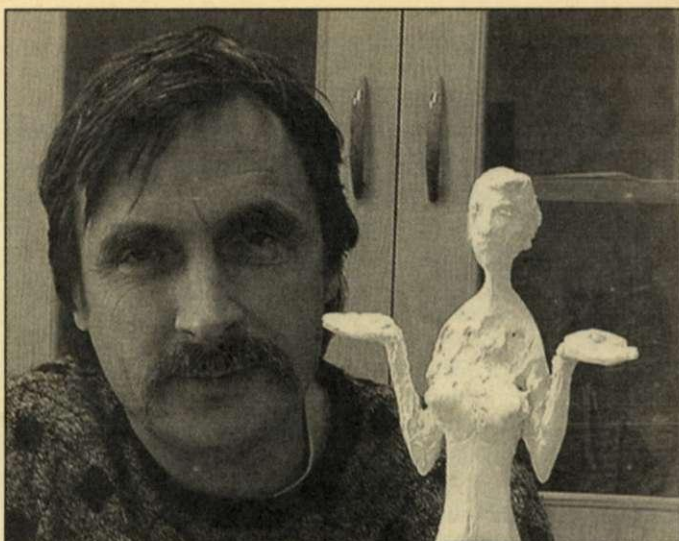

FOTO: VERESS ERZSI

– Hogyan is kezdődött ez a pálya?

– Budapesten születtem, Komáromban voltam gyermek. Művészeti gimnáziumot és Képzőművészeti Főiskolát végeztem. 1976-tól vagyunk Csabán Udvardy Anikóval, feleségemmel, aki szintén szobrász. Ő vonzott ide, hisz mezőberényi, szülei Csabán laknak. Tehát pályakezdőként itt telepedtünk le, azután gyökeret eresztettünk a csabai tájba. Szeretjük mindketten ezt a helyet. Sok lehetőséget kaptunk itt. 1978-ban már kiállításom volt a Jókai színházban. Aztán rendszeresen kiállítottam, csak néhányat említek, Hatvanban Koszta Rozával, majd önállóan Tatán, Budapesten az Újpesti Galériában, Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban több alkalommal is, legutóbb Lonovics Lászlóval.

– Köztéri munkák?

– Legelső köztéri szobrom Mohácsy Mátyás neves kertész-mérnök portréja a Széchenyi ligetben, nagyobb köztéri munkában az első A Kentaur pár a Lencsési-lakótelepen. Makón Galamb József mellszobra, Ópusztaszeren Hunyadi János. Egy budapesti gyógyszerárban van egy női alak, kígyóval. Érdekes az eleki és a dunántúli Ács községben felállított Szent István-szobrok keletkezéstörténete. Szeretem párban csinálni az ilyen történelmi alakokat. Ácsan az öreg, megszentelődött Szent Istvánt mintáztam meg, de azért ezt sem konvencionálisan. Eleken a fiatal, még pogány István királyt, copffal a hajában. Így kerek a történet. Csabán a második világháborús emlékmű az én munkám, s ott állítják fel majd következő művem is, a kommunista diktatúrák áldozatainak emlékművét.

– Erről hallhatnánk néhány szót?

– Ebben a feladatban is benne van a lehetőség, hogy sokféle gondolat ébredjen az emberekben ezen műalkotáson keresztül. Úgy gondolom, ennek a szobornak nem patetikusnak, konvencionálisnak kell lennie, ezért rendhagyó módon fogtam hozzá. Gránitból és bronzból, vegyes technikával készítem, kettős figurát ábrázolok benne, általa, ezzel is tükrözve, hogy ennek a korszaknak voltak nagy tragédiái és pozitívumai, áldásai is. Előszörban az egyéni szabadság kérdése érint meg engem e feladatban. Nem erőltettek rám kívülről semmiféle instrukciót, nyitott maradtam, teória és előzetes koncepció nélkül láttam munkához. Érezhető lesz a szoborban egyfajta beszorítottság érzése, a determinációk gyűrűje, amely olykor behatárolja világunk lehetőségeit. Nem statikus lesz a mű, inkább egy kicsit dől, mozgásban lévő, dinamikus szobor. Ennyit előre, de a makettet már látták a szakemberek.

– A maketről juthat eszünkbe: ön a kispasztikák nagy mestere is.

– Csinálok kispasztikákat, abban vagyok igazán otthon. Ezért is megy a makett elkészítése, de persze ez nem jelenti azt, hogy pont ilyen lesz a nagy köztéri munka. Ez olyan, mintha egy novellából valaki regényt akarna csinálni, „mérétre”. Ezt nem lehet mechanikusan felnagyítani, de a koncepció szemléltetésére megfelel.

KÁNTOR ZSOLT

CSABA Center

bevásárló- és szórakoztatóközpont

A MI VILÁGUNK

- **December 5.**
Rendőrszobor
- **December 6.**
16 órától Ákombákom kreatív játszótér, közben bűvészszerzés, majd 18 órától a színpadon a Fecsegő Tipegők
- **December 7.**
Mikulás-felvonulás, 10 órától Ákombákom kreatív játszótér, közben bűvészszerzés
- **December 8.**
Ákombákom kreatív játszótér 15–18 óráig a földszinten, közben mesedélután a színpadon, a második adventi gyertya meggyújtása
- **December 12.**
Jeans Club Nap játékokkal, divatbemutatókkal, sztárvendégekkel
- **December 15.**
Ákombákom kreatív játszótér 15–18 óráig a földszinten, közben mesedélután a színpadon, a harmadik adventi gyertya meggyújtása

Csaba Center – Fedezd fel!

Bevásárlás és szórakozás a város szívében!

E-mail: cscenter@csabacenter.hu • www.csabacenter.hu

Ágacska, a zenés mesejáték

A Csabai Színistúdió megint hallatott magáról. A város gyerekei évek óta hűséges nézői a tehetséges társaságnak, és az sem csodálni való, sokkal inkább természetes, hogy előadásai egyre jobbak, hatásosabbak, kidolgozottabbak: gondoljunk csak a Városházi Estéken nyáron bemutatott *Jó estét nyár, jó estét szerelemre*, melyet a hírek szerint újból műsorra vesznek. Ezúttal viszont a legkisebbeknek szolgált színházi élménnyel *Szente Béla* csapata, amikor *Józsa Mihály* rendező vezényletével *Csukás István Ágacska* című zenés mesejátékát ajánlotta szórakozásnak és lelki tanulságnak is. Csukás a magyar gyermek- és ifjúsági irodalom jeles képviselőinek egyike, a Süssi, a sárkány, a Mirr-Murr kandúr és más, közsímet mesefigura szülőatyja az Ágacska-talán azért írta, mert alkalmat keresett arra, hogy egy mesetörténet kalandos fordulataival elmondhassa: a barátság és a szeretet a legfőbb jó, ami az életet széppé és tartalmassá teheti.

Egy erdőben a haldokló öreg fa egyszer csak új ágat hajt, a „tavasz zöld ékességét”, a remények reményét arról, hogy az élet örökösen megújul, kivirágzik. Kell a meséhez néhány állatfigura, Dani kacsá (*Gulácsi Tamás*), Berci béka (*Marosi Viktor*), Pösze egér (*Komlósi Katalin*) és az Ember (*Paluska Péter*), valamint Ágacska (*Nagy Szilvia*), akik rájönnek arra, hogy nem érdemes a kék vízű tóért harcolni, mert az mindenkié. Nem érdemes félni egymástól, sokkal inkább szeretni kell egymást és baráti

Az Ágacska szereplői

fogadalmakat tenni. A rendező a játék lendületét tartotta fontosnak, és azt, hogy a szereplők jelleme tisztán és közérthetően bontakozzon ki, mert a tanulság a szeretetről, a barátságról így érintheti meg igazán a kis nézőket.

Összegezve: a Csabai Színistúdió sikeres előadásai közé jegyesheti fel az Ágacska-t, a sok tehetséges, ifjú színjátszóról hallunk még. Érdemes figyelni rájuk.

SASS ERVIN

Először üléseztek a lengyelek

Az eddigi három – szlovák, román és cigány – önkormányzat mellett a lengyelrel bővült Békéscsaba kisebbségi testületeinek száma az október 20-i választások után. A lengyel listára 1755 szavazat érkezett, képviselő lett *Leszko Malgorzata*, *Leszko Pál*, *Zborowski Jan Krzysztof*, *Máté László* és *Korpa Renáta*, valamennyien a 2000-ben 15 alapító taggal létrehozott, 62 tagot tömörítő Magyar–Lengyel Egyesület jelöltjeként.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata november 27-én tartotta meg első rendes ülését *Leszko Malgorzata* elnökletével. Az ülésen elfogadták a jövő évi munkatervet; 2003-ban nyolcszor üléseznek. A hagyományos rendezvények közül a gyermekek szavalóversenye, a disznótoros kiállítás, a lengyel nemzeti ünnep méltó megünneplése, a Lengyel emlékek magyar földön elnevezésű rendezvénysorozat folytatása, gyermekek nyári balatoni táboroztatása, pedagógusok továbbképzése és a lengyel testvérvárossal, Tarnowskie Goryval való további együttműködés, gasztronómiai és sportnap szervezése szerepel programjukban.

A december 14-én, szombaton 16 órától az ifjúsági házban rendezendő karácsonyi esten a vendégek ízelítőt kapnak a lengyel gasztronómia remekeiből is. Készülnek a lengyelek a december 13-án Kétegyházán megrendezésre kerülő megyei nemzetiségi napra és a december 17-i városi kisebbségi napra.

(V. A.)

■ **BILIÁRDVERSENY ÖTÖDSZÖR.** A közelmúltban ötödik alkalommal rendeztek biliárdversenyt a Vozár kocsmában. A megjelent versenyzőket és érdeklődőket *Vozár Mihály* tulajdonos köszöntötte. A versenyző párok nevét *Horváth Marianna*, hetedik osztályos tanuló húzta ki az urnából. A játékosok hat órán át szórakoztatták a nagyrészt szemet gyönyörködtető, stílusos játékukkal. A döntőben *Botyánszki Mátás* és *id. Majzik László* került egymással szembe, taktikus, igen színvonalas játékot követően a győzelmet *Botyánszki Mátás* szerezte meg, második *id. Majzik László*, harmadik *Kliment István* lett.

(U. J.)

Gyermekkönyvhónap a könyvtárban

● Akarsz a Hónap könyvmolya lenni? Ha decemberben Te mész a legtöbbször a gyermekkönyvtárba, Te veszed ki a legtöbb könyvet (amelyeket persze el is olvasol), elnyerheted a Hónap könyvmolya kitüntető címet és hozzá egy szép ajándék-könyvet, amelyet december 30-án, hétfőn 17 órakor vehetsz át. A könyvtár minden olvasni szerető gyermek jelentkezését várja, Neked is ott a helyed!

● Decemberben különösen gazdag programkínálattal várja a könyvtár a gyermekeket. 9-én, hétfőn 11 órakor a Nevesincs Színház előadásában A két Lottit nézhetik meg az érdeklődők. 12-én, csütörtökön 10 órakor Egészség és irodalom címmel *Szeverényi Barnabás* tanár tart rendhagyó irodalomórát 7–8. osztályosok részére. 13-án, pénteken 11 órakor A Gajdos Népzenei Együttes ad koncertet az általános iskolásoknak. December 30-án, hétfőn 10 órakor a „Szóra készítő” olvasótábor résztvevői tartják találkozójukat a könyvtárban.

Győztes könyvtárhasználók

A Békés Megyei Könyvtár novemberben könyvtárhasználati vetélkedőt rendezett középiskolások részére. Az első helyet a Széchenyi István Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiskola 12/D osztályának csapata szerezte meg, melynek tagjai *Hevesi József*, *Sulc Roland* és *Prorok Mihály* voltak. Második helyen a Tevan Andor Gimnázium 12/A osztályának csapata végzett *Chedlik Katalin*, *Hernyik Mária* és *Kókai Beatrix* részvételével. Harmadik lett a Széchenyi István Közgazdasági és Külkereskedelmi Szakközépiskola 10/B osztályos csapata *Kepka Éva*, *Borbély Szilvia* és *Forczek Eszter* részvételével.

Panaszod van? Meghallgatnak!

Nehéz élethelyzetbe jutott fiatalokat, gyermekeket várnak szerdánként 16–17 óráig a Diáktanyán. A jelzett gondok megoldásában segítik azokat, akik ezt igénylik. Az anonimitás garantált, a beszélgetésekhez intim környezetet biztosítanak.

A megye és Békéscsaba számokban

(Folytatás az 1. oldalról)

25 százaléka foglalkozott kereskedelemmel, 21 százaléka ingatlanügyekkel, gazdasági szolgáltatásokkal, 9 százaléka mezőgazdasággal és 8 százaléka ipari tevékenységgel.

Békéscsabai népszámlálási adatok

Már több mint másfél éve lezajlott a népszámlálás, az összesített adatokról megjelent három előzetes kötet, és a közelmúltban elkészült a végleges adatok első két kiadványa a nemzetiségi kötődésről, valamint a vallásról és a felekezetekekről. Horváth Csaba összeírasi koordinátortól megtudtuk, hogy remélhetőleg még az év végéig elkészül az a kötet, amely már teljes képet ad a megyéről. Addig is kértünk néhány Békéscsabára vonatkozó adatot.

A nemzetiségi és vallási kérdésekre a válaszadás teljesen önkéntes volt, a nemzetiségeknél 95 százalék körüli volt a válaszadók aránya, a vallás tekintetében 90 százalékos. Fontos tudni, hogy az önkéntesség miatt nem kezelhetjük az adatokat abszolút számként, hanem a korábbi népszámlálási adatokhoz és egymáshoz viszonyítva érdemes néznünk. Négy kérdés vonatkozott a nemzetiségre (nemzetiségi kötődés, kulturális kötődés, anyanyelv, baráti közösségben beszélt nyelv), hogy minél teljesebb kép alakuljon ki e tekintetben. Békéscsaba lakóinak száma a népszámláláskor csaknem 68 000 fő volt, az előbbi kérdésre 65 000 ember válaszolt. Összességében 2317-en vallották magukat valamely kisebbséghez tartozónak a 13 közül, a kulturális értékek-

Horváth Csaba

hez 3653 fő kötődik, anyanyelvi szinten 1727 fő beszéli valamely kisebbségi nyelvet, családi, baráti körben viszont 3082-en használják.

A cigányság esetében különösen igaz, hogy a számok nem fedik a valóságot, országosan mindössze 190 000-en mondták magukat cigánynak, holott számuk körülbelül 6–800 000 lehet. 1990-ben csak 60–70 ezren, 1980-ban 6400-an vallották fel identitásukat, ahhoz képest ma sokkal jobb az arány. Békéscsabán 235 fő vallotta magát cigánynak, a kulturális értékekhez kötődők száma 231, cigány anyanyelven 132 fő beszél, baráti körben 167-en használják a nyelvet. Érdekes, hogy németnek 98 fő mondta magát, a német kulturális értékekhez kötődőnek pedig 250 fő, ők mégsem alakítottak kisebbségi önkormányzatot a városban, míg a lengyelek igen, holott számuk 16 fő, kulturális értékeikhez 19 fő kötődik. A románság száma 96 fő, a szerbek pedig ötvenen vannak. Saját bevallásuk alapján a szlovák nemzetiségűek vannak városunkban a legtöbben, 1687 fő mondta magát szlováknak, kulturális értékeikhez 2688 fő kötődik, szlovák anyanyelvű 1235 fő, családi, baráti közösségben pedig 2291-en beszélnek szlovákul.

Békéscsaba 68 000 lakosából 39 195 fő mondta magát valamilyen felekezethez tartozónak, ez a lakosság mintegy 58 százaléka. Nem kívánt válaszolni 6983 fő. Az adatok alapján 16 470 fő római katolikus, 329 fő görög katolikus vallású, csaknem 14 000 az evangélikusok és 7400 a reformátusok száma, míg 15 fő jelölte magát izraelitának. Más egyházhoz, felekezethez tartozónak 1047 fő mondta magát. Itt meg kell jegyezni, hogy nem az volt a kérdés, valaki ténylegesen gyakorolja-e a vallását, hanem az, hogy kötődik-e valamely valláshoz. A nagyobb, történelmi egyházakhoz a tapasztalatok szerint többen kötődnek, mint amennyi a tényleges, rendszeres templomba járók száma, míg a kisebb egyházaknál, gyülekezeteknél ez nem így van.

Jelenleg nagyjából ennyit tudunk Békéscsaba népszámlálási adatairól. Várjuk a folytatást, a következő kötet megjelenését.

MIKÓCZY ERIKA

Jubilált a Balassi

A Balassi Táncgyűttes neve egyet jelent a szemet gyönyörködtető táncsal, a hagyományok ápolásával, a minőséggel. Ott vannak szinte valamennyi városi rendezvényen, hogy színesítsék, emelkedettebbé tegyék azok hangulatát, felléptek több helyen az országban, de Franciaországtól Japánon át Izraelig sokfelé megfordultak külföldön is. 55 évesek lettek, ám a koruk – ahogy ezt Kelemen László, a Hagyományok Házának főigazgatója november 23-án a sportcsarnokban tartott jubileumi ünnepségen megjegyezte – egyáltalán nem látszik rajtuk, hiszen az öszülő halántékúak nyomában ott van már az utánpótlás, a sok fiatal és a gyerekek. A jubileumi rendezvényen a Ludas Zenekar zenei aláfestésével szinte minden korosztály megcsillogtatott valamit a tudásából. A Balassi Táncgyűttes csaknem egyórás, rendkívüli művészi értékű táncjátéka után az Öszülő Halánték senior csoport mutatta meg, hogy negyvenen túl is lehet ugyanúgy örömtáncot járni, mint húszévesen. A Hétprobás Tánciskola növendékei arról tettek bizonyosságot táncukkal, hogy méltó utódai a nagy múltú együttesnek, amiért köszönet illeti Mlinár Pált és egész csapatát.

FOTÓ: VERESS ERZSI

Megható pillanatok voltak, amikor Velkey Gábor alpolgármester az egykori alapító tagoknak nyújtott át oklevelet és névre szóló butélt, amelyet a többség személyesen vett át a színpadon. A névsor a következő volt: Mazán Margit, Cseh Piroška, Fabulya Mária, Jakusovszki Erzsébet, Laurinyecz Erzsébet, Tóth Éva, Zsarnóczai Judit, Mengyán Erzsébet, Ancsin Judit, Runa Zsófia, Born Miklós, Botyánszki Pál, Kiss József, Kolarovszki János, Viczián János és Timkó Rudolf.

(M. E.)

November 25-én tartotta hivatalos megnyitóját az Univerzál második emeletén szeptember óta működő

Gekko képességfejlesztő játszóház. A Gekkót 1999 nyarán alapította Bordás Gergő gyógypedagógus Budapesten, azóta az igényeknek megfelelően több játszóházat is nyitottak már az országban. Ónodi Csilla szakmai vezető elmondta, hogy a Gekko újszülöttkortól az általános iskola végéig foglalkozik a gyerekekkel. Az érdeklődőknél végeznek egy állapotfelmérést, és megnézik,

Képességfejlesztő játszóház

hogy különböző területeken hogyan teljesít a gyermek. Ennek ismeretében egyénre szabott, játékos fejlesztőprogramot állítanak össze, 60 perces foglalkozásaikból éppen ezért tíz perc a szülőknek szól. Az Univerzálban két kis csoportszobában dolgoznak, egyszerre legfeljebb négy gyermekkel. Diplomás gyógypedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel. A Gekko munkája államilag nem támogatott, az óráját a szülőknek kell megfizetniük.

Itthagytott bennünket Zsuzsa

Még most is nehéz elhinni, hogy ez megtörténhetett. Vele, az örökmozgóval, a derűs optimistával, vele, aki nem ismerte a lehetetlent.

Amikor először megműtötték, föl-ocsúdvá kábulatából telefonált nekünk a kórházból: jól van, nincs semmi baj, nemsokára találkozunk. Vigasztalt bennünket ő, a nagybeteg.

Így ment ez három éven át, küzdött és reménykedett, bennünk is éberen tartotta a reményt. Ha engedett a betegség szorítása, munkához látott: lelkesedett, lobogott. Az utolsó pillanatig.

A betegség azonban erősebb volt az akaratnál, legyőzte őt. Halála nemcsak a család fájdalma, hanem az iskoláé is, melynek diákja, majd méltán szeretett és megbecsült tanítója volt.

Nagyon fáj, hogy csak múlt időben mondhatjuk: élt közöttünk egy fiatal pedagógus, akinek hivatástudata, emberi tartása, bátorsága mindnyájunk számára örök példa lett.

Laurinyecz Andrásné Muntyán Zsuzsannának hívták, 37 évet adott neki a sors. Drága Zsuzsa! Legyen számodra könnyű a föld! Nem feledünk:

MUNKATÁRSAID ÉS TANÍTVÁNYAID,
A 11. SZÁMÚ ÁLTALÁNOS ISKOLA KÖZÖSSÉGE

Város a pollen ellen

Tisztelt Békéscsabaiaiak!

Ez évben a polgármesteri hivatal városüzemeltetési irodája Város a pollen ellen elnevezéssel kampányt hirdetett meg a parlagfű területeinek megtisztítására az önkormányzat segítségével. Az eredmények azt igazolják, hogy 50 százalékkal sikerült csökkenteni a levegőben terjedő parlagfű pollenmennyiséget. Ezúton szeretnénk megköszönni önöknek, hogy bejelentéseikkel segítették munkánkat. Külön köszönet a média munkatársainak, akik lehetőségeikhez mérten támogatták a kampány céljainak megvalósulását. Jövőre újra indítjuk kampányunkat, és reméljük, munkánk elvégzése után mind kevesebb embertársunk részére okoz egészségügyi problémát a pollenallergia. Ebben kérjük az önkormányzat aktív szerepvállalását, hisz mindenki számára veszélyes lehet a parlagfű.

Végezetül: az előzőleg megjelent kérdőív beküldői közül sorolás alapján a következő olvasók nyertek értékes könyvnyereményt: Tóth Szilvia (Lencsési út 58. 4/15.), Lakiné Jánoszi Krisztina (Rajk L. u. 1.), Petrucz Lajos (Hosszú u. 180.), Kántor Gabriella (Nagysándor u. 80.), Szabadi Mihályné (Knézich K. u. 17.), Lászlóné Balogh Ilona (Bibic köz 13.), Fabulya Márta (Luther u. 11/a), Kerekes Zsolt (Dózsa Gy. út 22. 4/43.), Forgóné Veress Il-dikó (Árpa u. 6.), Szujó Pálné (Andrássy út 32. 4/32.).

Nyereményeiket személyesen átvehetik a városüzemeltetési irodában Fehér Lászlónétól (Szent István tér 7., fszt. 10. iroda).

VÁROSÜZEMELTETÉSI IRODA

Kiállítások

A Munkácsy Mihály Múzeumban december 6-án, pénteken 16 órakor Velkey Gábor alpolgármester és dr. Cs. Tóth János művészeti író nyitja meg a Békés-táji Művészeti Társaság jubileumi kiállítását. • A Csabai Életfa nyugdíjasház (Lencsési út 85.) galériájában Schriffert Mihály fafaragó népi iparművész kiállítása látható.

Szövetség – védelmünkben

Békéscsaba Térségi Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség (KPVSZ) néven új szervezet alakult november 27-én a városháza dísztermében.

Lipták István polgárvédelmi alezredes részletesen ismertette a szövetség feladatait, céljait, az alapszabály tervezetét. Az 1991-ben alakult Magyar Polgári Védelmi Szövetség jogelődjének a Magyar Légoltalmi Ligát (1937) tartja, és a hatályos törvények mellett a háború áldozatainak védelmére vonatkozó, 1949. augusztus 12-én Genfben megkötött nemzetközi egyezményt tekint a polgárvédelmi feladatok „iránytűjének”. A KPVSZ céljai megvalósítása során kiemelten közhasznú tevékenységét összehangolja a katasztrófa- és polgári védelmi feladatokat ellátó országos és területi szervezetekkel, a megyei és helyi védelmi bizottságokkal, önkormányzatokkal, a Magyar Vöröskeresztrel, a Magyar Tűzoltószövetséggel, a Magyar Polgárőrszövetséggel és egyéb, humanitárius karitatív szervezetekkel.

A szövetség elnökének Nemes Gyulát, társadalmi titkárnak Balogh Lajost, szakmai titkárnak Lipták Istvánt, elnökségi tagoknak Klaukó Mátyást és Both Imrét, felügyelőbizottsági elnöknek Szilvássy Ferencet, bizottsági tagoknak Paulik Katalint és Szikó-ráné Simon Ágneszt választották meg. A tagdíj mértékét jogi személyiségű gazdasági szervezetek számára évi 10 ezer forintban állapították meg.

Oravecz István polgárvédelmi vezérőrnagy, a Budapesti Polgárvédelmi Szövetség elnöke beszédében az országossá vált mozgalom fontosságáról szólt a 2001. szeptember 11-i, World Trade Center elleni terrortámadás kapcsán. Pap János polgármester megköszönte az alapítókknak a KPVSZ létrehozását. A társadalmi összefogás, segítség nélkülözhetetlenségét hangsúlyozta, melynek jelentőségét „kicsiben” már megtapasztalhattuk az árvizek idején.

A szövetség alapszabálya a polgármesteri hivatal honlapjáról is letölthető (www.bekescsaba.hu).

(V. A.)

Mindannyiunk karácsonya

December 20-án, pénteken 15 órától a városháza előtt közösen ünnepelhetjük a Mindannyiunk karácsonya ünnepségen műsorral, kakaóval és kaláccsal. A részletes programot következő számunkban olvashatják.

Adventi koncert

December 17-én, kedden 19 órától Sebestyén Márta és a Muzsikás együttes lép fel az ifiházban a Diáktanya szervezésében a százcsavási kórus közreműködésével. Belépők 1800 forintos áron válthatók a Diáktanyán, a Tourinform irodában és az ifiházban.

Öregdiákok tisztelgése

MAZÁN LÁSZLÓRA, egykori rajztanárunkra, osztályfőnökükre emlékeztek a valamikori Békéscsabai Ágostoni Hitvallású Rudolf Főgimnázium I. B osztályába 1945-ben beiratkozott diákok. November 5-én zsúfolásig megtelt az evangélikus egyház Luther utcai gyülekezeti terme, ahol kiállítással is tisztelgettek mentoruk előtt. Az egykori diákok emléktáblát állítottak Mazán Lászlónak a gimnázium aulájában, az Öregdiákok Baráti Köre pedig Non scholae, sed vitae discimus címmel kiadványt jelentetett meg a tanár emlékére.

Mazán László

Túléltek az angolok, a németek bombázását, az orosz hadsereg bevonulását, a világháború utáni világegést, az inflációt, hozzártározóink tragédiáit – emlékezett a nehéz időkre Vándor Pál öregdiák. – E gimnázium épülete elő volt készítve hadikórház üzemeltetésére, és találat érte az egyik falát. Az osztályfőnök, „mindenki Laci bácsija” kedves, közvetlen egyéniségével, megértő és bátorító emberségével hamar átsegítette a gyerekeket a gimnáziumi ismerkedés feszültségén. Vándor Pál felelevenítette a csabai szlovák származású művész tanár életútját:

Mazán László 1899. április 15-én Békéscsabán született, édesapja Mazán János evangélikus tanító, édesanyja Szolár Terézia. Szülőháza ma is áll a Tessedik és Vozárik utca sarkán. A négy elemi elvégzése után szülei az Evangélikus gimnáziumba írták be 1909-ben, ahol 1917-ben érettségizett. Az I. világháború alatt az olasz frontra vezényelték. 1920-ban felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Főiskola rajztanár szakára. A főiskola elvégzése után 1925-ben lett a Rudolf főgimnázium tanára, amelyhez haláláig hű maradt. Közel negyedszázados tanári munkássága során sok-sok fiatalat bocsátott a nemes mesterség felé. Híres tanít-

ványai között találjuk Jakuba János, Lipták Pál, Máthé Gyula, Mester András, Cs. Pataj Mihály, Schéner Mihály, Gulyás Dénes festőművészeket, Buzás Árpád, Janáki Viktor, Müller Ilona, Schaffer Judit iparművészeket, Mátyóki László építész. A '40-es évek művész generációja is meghatározó volt: országos hírnévre tett szert a Batsányi Táncgyűttes Rábai Miklós vezetésével, Sík Ferenc, Gyapjas István, Vojnich Iván szolótáncosokkal. A megemlékező, Vándor Pál osztálytársai között több tehetséges művész bontogatta szárnyait: Dévényi János ötvösművész, Ezüst György és Francziszki Ferenc festőművészek, Tóth Béla fotóművész, Darabos György grafikus. E gimnázium falai között tanult Pátkai Ervin, Janáki Viktor, Honti Pál is. A zeneművészetben Garai Attila jazz-zongorista világhírnévre tett szert.

Mazán tanár úr 1929-ben kötött házasságot Kliment Z. Máriával. Lakásuk, a Kocziszký-palota az Andrássy út és az Irányi utca sarkán egyfajta irodalmi-zenei-művészeti szalon szerepét is betöltötte, ahol az Auróra-kör egy-egy rendezvénye éjszakába nyúló vitákban, beszélgetésekben folytatódott tovább a rendszert elmaradhatatlan barátok, a festő Jankay-Deutsch Tibor, a fizikus tanárkolléga Hidasi Lajos, a magyar-latin szakos Mészáros Imre társaságában.

Pályája kezdetén inkább a rajzzal, grafikával foglalkozott. Még 1924-ben illusztrálta Gyóni Géza Cézár, én nem megyek című kötetét, majd karikaturistaként vált ismertté szűkebb pátriájában az akkortájt szokásos kirakatplakátok és újságrajzok révén. A Mazán-életút bemutatásakor szólni kell az 1938-as kiállításáról, ahol 60 képet, rajzot és akvarellt mutattak be. Edvi Illés Aladár bátorítására a Képzőművészeti Társulat kiállítására öt képet küldött fel a Múcsarnokba, és a zsűri valamennyit elfogadta. Ugyanabban az évben Halmos-díjjal jutalmazták a Falusi torreadorok című festményét. 1940-ben a Képzőművészeti Társulat tagjai sorába fogadja Mazán Lászlót. Négy műve a bécsi Eszterházy-gyűjteménybe és a Déry Múzeumba kerül.

1944-ben az orosz hadsereg bevonulása elől nyugatra menekült feleségével. A háború után hazatérve feltört és kifosztott lakásuk fogadta őket. 1949 tavaszán megyei rajzszakfelügyelővé nevezték ki, de ennek a megbízatásnak előrehaladott betegsége miatt alig tudott eleget tenni; néhány napos szenvedés után 1949. május 16-án elragadta a halál. Sírja a Vasúti temetőben található.

Az öregdiákok megőrizték a Mazán-örökséget. Remélhetőleg ezt teszik utódai, a mai diákok is.

VÁNDOR ANDREA

100 ÉVE
TÖRTÉNET

CSABAI
KRÓNICA

A Békésmegyei
KÖZLÖNY
hírelből

SZERKESZTI: GÉCS BÉLA

NOVEMBER-DECEMBER

● **Iskolaátadás.** Békéscsaba község képviselő-testülete a 12 osztályú teljes állami elemi iskola céljaira monumentális középületet emelt. A nemesen egyszerű, hatalmas épület, melyet Áchim Gusztáv községi mérnök tervezett, az Okos (ma Irányi) utcában már régen készen áll; az építő vállalkozók (Kiszely, Hügyecz, Áchim) derekas munkát végeztek, hogy az új épületben az új tanévvel kezdődőleg a tanítás akadályokba ne ütközzék. Szeptember első felében vonult új otthonába az állami fiú- és leányiskola, s az előjáróság az iskolai gondnokságnak bejelentette, hogy a kész épületet most már formailag is át kívánja adni az államnak. Ez az átadás november 3-án, hétfőn délután történt meg az új épület igazgatósági termében. Városunkban időzött a vármegyei alispán, Fábrý Sándor dr. kir. tanácsos is, megtekintette az új iskolát, s a tapasztaltak feletti megelégedésének adott kifejezést.

● **Beliczey Rezső** 32 képviselőtársa nevében indítványt nyújtott be a község képviselő-testületéhez. Kérte a testületet, hogy Kossuth Lajosnak, mint Békéscsaba megdicsőült díszpolgárának, a szobra felállításához összegyűlt pénzalapot Csaba képviselő-testülete méltó összeggel támogassa.

● **Kristóffy Károly** községi esküdt, nyugalmazott 48-as honvéd nyugdíját (72 korona) adományozta a Kossuth-szobor felépítésére.

● **Csaba egészségügye.** November hónapban a közegészségügyi viszonyok kielégítőek voltak. Az előző hónapoz viszonyítva 13-mal kevesebben haltak meg. A születettek száma 136, fiú 64, leány 72. Halva született 7, ikrek 1 esetben, a meghaltak száma 100, ebből fiúnemű 40, nőnemű 60.

● **Tanítógyűlés Csabán.** Az állami iskolák megyéből érkezett tanítói Láng Gusztáv elnökleite alatt gyűlést tartottak Csabán, amelyen az állami tanítók fizetésének egységes rendezését kérték a közoktatásügyi kormányzattól. A gyűlésen elhangzott, hogy az óvónők mozgalma lépéseket tesz egy egyesület létrehozására.

● **Megfagyott ember.** A nagy hideg áldozata lett a csabai háttárban Ralita Mátyás 63 éves gyolcsos, akit félig megfagyva találtak. Beszállították a kórházba, ahol rövid idő múlva meghalt.

● **Az év utolsó közgyűlése.** A díszterem szinte kongott az ürességtől, lévén, hogy kilenc képviselő volt benne a megnyitásakor. A gyér megjelenésnek a hideg és a nagy hó volt az oka. A közgyűlés napirendjén az adóbehajtás, a pénztárak vizsgálata, a kórház és a szegényház ügye szerepelt. A közgyűlés 500 koronát bocsát az előjáróságnak arra, hogy azt a szegények között kiosssa. Ezen túlmenően 200 koronát ad a pékeknek, hogy kenyeret juttassanak a szegények ellátására.

Z ríše rozprávok do školských lavíc

V békéščabianskej Slovenskej škole sa 15. novembra konala celoštátna konferencia pedagógov pod názvom „Z ríše rozprávok do školských lavíc“. Odborná konferencia bola zameraná na predškolskú vekovú skupinu detí a žiakov nižšieho stupňa, ako to už naznačuje aj jej názov. O bohatý program konferencie, ktorá bola organizovaná spoločne s Výskumným ústavom Slovákov v Maďarsku malo záujem vyše 50 pedagógov zo všetkých kútov krajiny.

Program konferencie sa začal krátkym privítacím programom žiakov školy. Potom si účastníci konferencie mohli pozrieť ukážkovú hodinu slovenského čítania v 3. triede pod názvom „Kde bolo, tam nebolo...“, ktorú viedla učiteľka Libuše Pestiová. Ďalším bodom programu boli ukážkové zamestnania v materskej škôlke a to: dramatizácia rozprávky „O Pampúšku“ s učiteľkou Elenórou Kelemenovou a ukážky zo zbierky Ondreja Krupu „Prekvapenie v materskej škole“ s učiteľkami Zuzanou Strungovou a Alžbetou Zátonyiovou. Po praktických hodinách

s deťmi Dr. Zita Škovierová predstavila novú publikáciu Ondreja Krupu „Omrinky detského folklóru a hier našich Slovákov“. Potom nasledovalo odborné fórum, ktoré viedla riaditeľka školy Edita Pecsenyová a kde sa rozprúdila plodná diskusia. Posledným bodom programu konferencie bola „Tvorivá dielňa so zameraním na uplatnenie detského folklóru v edukačnom procese detí“, ktorú viedla Dr. Elvira Trunečková.

Konferenciu finančne podporili: Celoštátna slovenská samospráva, Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, Nadácia za Slovenské gymnázium, všeobecnú školu a kolégium.

Sviatok vzdelávania

V rámci celoštátnej série programov, v našom meste bolo usporiadané podujatie pod názvom „Sviatok vzdelávania v Békéšskej Čabe“, ktoré spoločne organizovali Finančná fakulta Vysokiej školy Samuela Tešedika a Dom slovenskej kultúry.

Pod názvom – Multikultúra v južnej časti Dolnej zeme – bola zriadená výstava obrazov troch čabianskych výtvarníkov, ktorú otvoril generálny konzul SR Štefan Daňo. Po otvorení výstavy nasledoval rozhovor za okrúhlym stolom – Sprostredkovávanie slovenskej kultúry dnes v Békéšskej Čabe – perspektívy a možnosti. Diskusiu viedla Dr. Alžbeta Hornoková-Uhrinová.

Niektorí účastníci diskusie hovorili aj o základných nedostatkoch sprostredkovávania kultúry. Súčasnú situáciu Výskumného ústavu priblížil jeho vedecký pracovník Ján Chlebnický. O neutešenej situácii miestnych slovenských masmédií hovorila členka CSS a miestnej samosprávy Helena Albertiová-Kožuchová. O činnosti DKS a ČOS, ktorá združuje takmer 600 členov hovorila vedúca oboch ustanovizní Anna Istvánová. S problémami národnostnej výuky oboznámila prítomných riaditeľka slovenskej školy Edita Pecsenyová, tiež žiaci školy a poslucháči vysokých škôl. Posledným bodom programu bola prednáška univerzitného profesora Mateja Šipického pod názvom „Hranice biológie“, ktorú prítomní hodnotili ako mimoriadne zaujímavú.

Správy v skratke

- Výskumný ústav Slovákov v maďarsku v spolupráci s Domom slovenskej kultúry usporiadal v Župnej knižnici vedeckopopulárnu prednášku spojenú s diskusiou pod názvom „Aktuálne otázky hospodárskeho, politického a spoločenského života Slovenskej republiky“. Prednášateľkami boli Doc. Ing. Ľubica Švantnerová, PhD. dekanka a Doc. Ing. Mária Uramová, PhD. prodekanka Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vo svojich prednáškach sa zamerali hlavne na transformáciu verejnej správy, školstva a zdravotníctva.

- Pod názvom „Miesto a úloha menšín v Európskej únii“ sa v Gyule konala odborná konferencia pedagógov, ktorú organizovalo békéščabianske Humánne a informačné centrum. V slovenskej sekcii si záujemci mohli vypočuť prednášku Dr. Alžbety Hornokovej-Uhrinovej „Používanie slovenského jazyka v kruhu békéščabianskej inteligencie“.

- V župnej knižnici sa konalo stretnutie čitateľov so známym básnikom píšucim po slovensky Gregorom Papučkom. Prijemnú a bezprostrednú atmosféru spestrili recitovaním autorových básní žiaci slovenskej základnej školy a gymnázia a spevácky zbor Čabianska ružička. Na záver stretnutia autor dedikoval mnohým záujemcom svoje básnické zbierky.

- Dom slovenskej kultúry v spolupráci so združením Iuventa – Nafyd z Bratislavy usporiadal inšpiratívne stretnutie pod názvom „Vytváranie výchova netradične“. Zúčastnenci z mesta a okolia pracovali s rôznymi materiálmi ako napr. papier, igelit, plastové fľaše a pod. Z ktorých tvorili ozdobné a úžitkové predmety.

O priezviskách dolnozemských Slovákov

Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku pripravil sériu vedeckopopulárnych prednášok pod názvom „Z pohľadu vedy“. V Dome slovenskej kultúry o priezviskách dolnozemských Slovákov prednášal vedecký pracovník ústavu Ján Gombor. Prameňom jeho výskumu boli rozličné súpisy zo 17. a 18. storočia a zápisnice o utečených poddaných. Po prijatí kresťanstva v Kartatskej kotline sa stali dominantnými biblické mená. Priezviská utvorené z osobných mien sú najstaršie. Značnú časť priezvisk dolnozemských Slovákov tvoria mená utvorené z miestnych mien a zamestnaní. Nové priezviská vznikli i tak, že niekto dostal na zdôraznenie odlišnosti druhé meno, ktoré časom vytlačilo prvé. Priezviská utečených poddaných prešli zmenami, aby zemepáni týchto ľudí nenašli.

2002. december 5–18.

PHAEDRA MOZI

5-7-ig és 9-11-ig 17.45 órákor:

Anthony Hopkins, Chris Rock, Gariel Macht:
ROSSZ TÁRSASÁG ** (amerikai akciófilm)

5-7-ig és 9-11-ig 20.00 órákor:

Al Pacino, Robin Williams, Hilary Swank:
ÁLMATLANSÁG ** (amerikai thriller)

12-14-ig és 16-18-ig 17.45 órákor:

Steven Spielberg:
E. T. – A FÖLDÖNKÍVÜLI (szinkronizált amerikai vígjáték)

12-14-ig és 16-18-ig 20.00 órákor:

Kurt Russell, Kevin Costner, Courtney Cox:
MILLIÓKÉRT A POKOLBA ** (amerikai kalandfilm)

16-án, hétfőn 17.45 órákor:

A filmklub keretében:
Hajdú Szabolcs:
MACERÁS ÜGYEK ** (magyar film)

SIKERFILMEK EGYSGÉGESEN 350 Ft-os ÁRON!

5-18-ig 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.30, 20.00,

csak szombaton és vasárnap 9.30 és 11.00 órákor:

HARRY POTTER ÉS A TITKOK KAMRÁJA * (Premier!)
(szinkronizált amerikai családi film)

5-11-ig 15.00, 16.00, 17.15, 19.30,

csak szombaton és vasárnap 10.30,

11-18-ig 15.00, 17.15,

csak szombaton és vasárnap 10.30 órákor:

TÉLAPU 2. – VESZÉLYBEN A KARÁCSONY
(szinkronizált családi filmvígjáték)

5-11-ig 21.30, 11-18-ig 16.00,

csak pénteken és szombaton 21.30 órákor:

BOURNE-REJTÉLY ** (amerikai akciófilm)

5-11-ig 18.15 órákor:

2020: A TŰZ BIRODALMA ** (angol akció-sci-fi)

5-11-ig 20.30,

csak pénteken és szombaton 21.30 órákor:

A SZÁLLÍTÓ ** (francia krimi)

11-18-ig 20.30 órákor:

A KÁRHOZAT ÚTJA ** (amerikai filmdráma)

11-18-ig 18.15, 19.30 és 21.30 órákor:

TENNENBAUM, A HÁZIÁTOK (francia filmvígjáték)

Jegyjáraink a hét minden napján 16 óra előtt 450 Ft, 16 órától 650 Ft.
Pénztárnyitás hétfőtől péntekig 13.30, szombaton és vasárnap 10 órákor.
Jegyfoglalás és információ: 524-500. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

*: 14 éven felülieknek • **: 16 éven felülieknek • ***: 18 éven felülieknek

Tisztelt Csabaiak!

A város lakóival a közvetlenebb kapcsolattartás érdekében a polgármesteri hivatal ingyenesen hívható zöld számot működtet. A 06-80/922-008-as üzenetrögzítőn bárki elmondhatja – maximum 4 percben – a város működésével, fejlesztésével, mindennapijainkkal kapcsolatos észrevételét, véleményét. Amennyiben a telefonáló meghagyja nevét, címét, telefonszámát, az önkormányzat illetékesei válaszolnak az általa felvetett kérdésre, problémára.

**CSABA HONVÉD
KULTURÁLIS EGYESÜLET**

December 6., 20 óra: 5 éves a Pravó zenekar – szülinapi Pravó-koncert és Balkán-táncház (görög, bolgár és makedón dallamok). A belépés ingyenes.

• **December 7., 15 óra:** Kreatív klub a Várjáték szervezésében: gyöngyfüzés, karácsonyfa-díszítés gyöngyből. Részvételi díj: 600 Ft • **22.00 óra:** Wave klub. Belépő: 300 Ft •

December 8., 10 óra: Mikulás-napi buli az igényjogosultak részére. Játsszóház. A tévémaci-kiállítás megtekintése. Hevesi Imre Télapó-műsora. A műsor után kedvezményes családi ebéd • **December 12., 9 óra:** Nyílt toborzónap – a Magyar Honvédség bemutatkozik. Előadások, szakmai konzultációk, információk nyújtása, továbbtanulási lehetőségek és a katonai életpálya bemutatása • **December 13., 13 óra:** Luca-napi Boszorkányparti. Érdeklődni Lui Pádre mestermágusnál a 06-30/949-5061 telefonon. • **17 óra:** Állatportrék – Kovács József ceruzasétáltató kiállítása. A kiállítást megnyitja: Obetkó Miklós, a Csabai Állatvédő Egyesület elnöke. Megtekinthető december 20-ig, hétfőtől péntekig 10–16, szombat–vasárnap 10–15 óráig. • **December 15., 9 óra:** Kerecsen Kupa teremjászszereny. Nevezés a helyszínen.

Információ: FEK, 5600 Békéscsaba, Szabadság tér 6.

Telefon: 529-230, 529-231 • Fax: 529-232

E-mail: civil2228@mail.datanet.hu • www.csabahonved.hu

**CSABAI
IFIHÁZ**

Békéscsaba, Derkovits sor 2. • Tel.: 449-222 • Fax: 449-336

E-mail: ifihaz@bekesnet.hu, szervezes@ifihaz.hu

Dec. 5–19-ig: VI. Mikulás-fesztivál az ifiházban! • **Dec. 5., 14 óra:** Csukás István Ágacska című mesedarabja a Csabai Színistúdió előadásában, a Lencsési Községi Házban. • **Dec. 6., 10 óra:** Filmvetítés a Mikulás jegyében óvodásoknak, az ifiház nagytermében. • **Dec. 7., 10 óra:** A Körös Volán Mikulás-műsora a Csabai Színistúdió közreműködésével az ifiház nagytermében. 14–18 óráig: Színes programok: játszóház a téli ünnepkör jegyében; ingyenes fotózkodás a Mikulással; forró kakaó és lágy kalács a Télapóházban; arcfestés fiúknak és lányoknak; szórakoztató műsorok a színpadon. A fesztivál minden programja ingyenes, melyre minden kicsit és persze nagyot szeretettel várunk! • **Dec. 7–8.:** „Az én játszóterem” gyermekrajzpályázat kiállítása a galériában (nagyterem előtere) • **Dec. 11., 19 óra:** Ave Maria est a Diáktanya szervezésében. Közreműködnek: Pitti Katalin, Schubert Éva és még sokan mások. Belépők 1500 Ft-os áron válthatók. • **Dec. 12., 19 óra:** Csabafitt Fitness-karácsony a nagyteremben • **Dec. 13., 21 óra:** Space Jazz Caffe az előtérben. Kesztyűkiállítás a nagyterem előtérben. Nu Skool Arena a Casinóban • **Dec. 14., 21 óra:** Eleven Hold-koncert a nagyteremben

AZ IFIHÁZ INTERNET-SZOLGÁLTATÓJA A

FELHÍVÁS JAVASLATTÉTELRE

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

1992-ben alapította

a Békéscsabaért kitüntetés.

A kitüntetés magánszemélyeknek vagy közösségeknek adományozható, akik Békéscsabaért maradandót alkottak, illetve kiemelkedő tevékenységet végeztek.

A kitüntetés adományozására javaslatot tehetnek

- Békéscsaba város önkormányzati képviselői,
- a közgyűlés bizottságai,
- a városban működő
 - egyházak,
 - pártok,
 - társadalmi szervezetek, önszerveződések, egyesületek, közösségek,
 - a kisebbségi önkormányzatok.

A javaslatnak tartalmaznia kell

- az ajánlott személy vagy közösség pontos adatait,
- az adományozás alapjául szolgáló tevékenység vagy alkotás részletes ismertetését és méltatását.

A kitüntetés átadására március 15-én kerül sor, ünnepélyes keretek között.

Várjuk a kitüntetési javaslatokat személyekre, illetve közösségekre **2002. december 20-ig.**

Beküldendő: Polgármesteri hivatal,
oktatási, közművelődési és sportiroda
5600 Békéscsaba, Szent István tér 7.

START
rádió **88.9**

Adástelefon: 324-552

Üzleti telefon: 442-555

Cím: 5600 Békéscsaba,
Bartók B. út 23. VIII/32.

Fejlesztő pedagógus

munkakörbe
szakirányú végzettséggel
rendelkezők jelentkezését
várjuk.

11. Számú Általános Iskola
5600 Békéscsaba,
Rózsa u. 21-23.
Telefon: 327-085

A CSALÁDSEGÍTŐ
ÉS GYERMEKJÖLÉTI
SZOLGÁLAT
**albérléket felajánlók
hirdetéseit várja.**

Az albérlétek
kiküldetése ingyenes.

Cím:
Szabadság tér 11-17.
II. emelet 10.
Telefon: 523-849

Lián Kertészet

**Zöldterület- és parkfenntartás
Békéscsaba területén:**

- a városközpontban,
- lakótelepeken,
- külterjes gondozás

Lakossági bejelentés:
5600 Békéscsaba, Szabó D. u. 38.
Telefon: 06-30/488-3799

Yellow Phone®

»Sárga Telefon«

SZAKMAI TUDAKOZÓ

(66) 325-769

Munkanapokon **8-18 óráig**

Karácsonyi vásár a Tex-Mé Kft.-nél!

December 2-től 23-ig minden héten más és más árucsoport kapható 10-20% engedménnyel, illetve akciós áron. Felsőruházati plüssméterárak 20%, maradék függönyök, egyes méterárak 30-50% engedménnyel.

5000 Ft feletti vásárlás esetén sorsjegyet adunk. I. díj: 10 000 Ft-os, II-III. díj: 5000 Ft-os vásárlási utalvány. Sorsolás: december 20-án.

Kínálunk: lakástextiliák: függönyök, sötétítők, paplanok, plédok, ágyneműk, törölközök, törölközők. Ruházati méteráruink folyamatosan érkeznek, a legújabb divatnak megfelelően: szövetek, polárok, sztreccs-kordok, sztreccs-farmer, düfín, flanel, alkalmi ruhaanyagok.

Legnagyobb ruházati méter- és lakástextil-választék a legolcsóbb áron! Térjenek be hozzánk, és tekintsek meg kínálatunkat!

Üzleteink: Tex-Mé Textilház

Békéscsaba, Erkel u. 4-6.

Nyitva: hétfőtől péntekig 7-17.30, szombaton 9-12 óráig

Méteráru-, lakástextil-, rövidáruüzlet

Gyula, Vásárhelyi Pál u. 4.

Nyitva: hétfőtől péntekig 9-17.30, szombaton 9-12 óráig

A szelvény felmutatása esetén a nálunk vásárolt áruk értékéből 2002. december 2-től 23-ig 10% engedményt adunk!

AJÁNLATI FELHÍVÁS

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
(Békéscsaba, Szent István tér 7., telefon: 452-252, fax: 523-840)

ajánlatot kér

pázsítvédő karók gyártására.

A versenyeztetés típusa: nyilvános eljárás.

A teljesítés határideje: **2003. március 31.**

Az ajánlat benyújtásának határideje és helye:

2003. január 10., 10 óra, városüzemeltetési iroda.

Ajánlati kötöttség: a beadási határidőtől számított 30 nap.

A versenykiírás megtekinthető és átvehető **2002. december 20-ig a városüzemeltetési irodán** (5600 Békéscsaba, Szent István tér 7., telefon: 523-818, fax: 523-840).

A dokumentáció ingyenes. Biztosítékadás: nincs.

FELHÍVÁS JAVASLATTÉTELRE

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

1999-ben alapította

a Békéscsaba Kultúrájáért kitüntetés.

Évente két kitüntetés átadására kerül sor (egy személy, egy közösség) március 15-én, ünnepélyes keretek között.

A kitüntetés adományozására javaslatot tehetnek

Békéscsaba város önkormányzati képviselői, a közgyűlés kulturális ügyekkel foglalkozó bizottsága, a városban működő közművelődési, közgyűjteményi és művészeti intézmények, alkotó- és előadó-művészeti közösségek, a kisebbségi önkormányzatok.

A javaslatnak tartalmaznia kell

az ajánlott személy vagy közösség pontos adatait (nevét, címét), a tevékenységének általános ismertetését, továbbá az elismerni kívánt tevékenység méltatását.

A kitüntetés adományozható

a kimagasló teljesítményt nyújtó alkotó- és előadó-művészeknek, alkotó- és előadó-művészeti közösségeknek és mindazon személyeknek és közösségeknek, akik Békéscsaba kultúrájáért hazai, illetve nemzetközi elismertségéért maradandót alkottak, illetve tettek; a városban hosszabb időn át kiemelkedő művészeti és közművelődési tevékenységet végző személyeknek és kollektíváknak.

Várjuk a kitüntetési javaslatokat személyekre, illetve közösségekre **2002. december 20-ig.**

Beküldendő: Polgármesteri hivatal, oktatási,
közművelődési és sportiroda
5600 Békéscsaba,
Szent István tér 7.

-5%

SUZUKI Most a Swift vagy az új 5 személyes Wagon R+ 5% kedvezmény-nel, 10% kezdőbefizetéssel jó-vedelemigazolással nélkül az öné lehet. • Akár 100 000 Ft-tal többet ér használt autója beszámítás esetén. • Akár 5%-kal alacsonyabb áron is megvásárolhatja új Suzukiját. • Mozgáskorlátozott-utalványát hitel esetén is 300 000 Ft értékben váltjuk be. • Akár 6% kedvezmény (közalkalmazott, köztisztviselő, oktató, taxis, orvos, gyógyszerész). • Akár 40% kezdőbefizetéstől **cascomentes** részletfizetés.

Akciónk a készlet erejéig érvényes.
A felsorolt kedvezmények nem összevonhatók.

Békéscsaba,
Szarvasi út 13.
Tel.: 66/446-752, 453-770

ANKERS Kft.

Orosháza,
Kossuth u. 18.
Telefon: 68/411-233

NAP-SZÁM INTERNET
5600 Békéscsaba,
Andrássy út 79-81. Minden NAP kapcsolódj rá!

InterNETkártya
Egy igazi havidíj nélküli szolgáltatás!

Egyéb szolgáltatásaink: domainnév-regisztráció, weboldalkészítés, bérelt vonalas internetszolgáltatás, előfizetés díjszomogok, weboldal-üzemeltetés
Telefon: 66/451-822 • Telefax: 66/528-091 • www.nap-szam.hu

BÉLYEGZŐKÉSZÍTÉS

Automata,
hagyományos, iktató,
valamint emblémás
bélyegzők
készítése

GYORSNYOMDA

Békéscsaba, Szabadság tér 1-3. (nagy posta) Tel./fax: 447-563

A polgármesteri hivatal megbízásából a város-üzemeltetési feladatok közül az alábbiakat társaságunk végzi:

- Utak üzemeltetése
- Földutak fenntartása belterületen
- Hidak fenntartása
- Árkok üzemeltetése (kivéve a VII., VIII. kerület és a Lencsési-lakótelep)
- Berendezési tárgyak fenntartása (kivéve az V., VII., VIII. kerület és a Lencsési-lakótelep)

Kendra és Társai Kft.

Ügyeleti telefon:
06-30/9596-526,
fax: 326-474

Hocz és Medvegy Kft.

Békéscsaba, Kazinczy u. 31/B • Tel./fax: 442-380
Mobil: 06-30/9388-404, 06-30/3301-404

Mindenféle TAKARÍTÁS, KÖLTÖZTETÉS
garanciával. Ingyenes árajánlat
és csomagolódobozok biztosítása.
Raktározási lehetőség rövid időre is.
MSZ EN ISO 9001:2001

Mindenfajta keleti-nyugati
személygépkocsi és hasznójármű
KIPUFOGÓ-KATALIZÁTOR
javítása, forgalmazása, cseréje.
Olajcsere, kisebb javítások.
Békéscsaba, Mogyoró u. 7.
(Doboz út-Eiffel toronytól jobbra 50 m-re)
Telefon: 06-66/430-589, 06-30/2282-447
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 7.30-17.30 óráig

TEMETKEZÉS

A Temetkezési Vállalat
**ÁLLANDÓ 24 órás
MEGYEI ÜGYELETÉNEK
új száma:**

447-897

Békéscsaba, Petőfi u. 4.
Telefon: 447-897 és 327-585
Mobil: 06-20/9464-064

• APRÓHIRDETÉS •

INGATLAN

- 2000 m²-es porta nagy családi házzal eladó. Érdeklődni: Degré u. 43., az egészségügyi gyermekotthon után.
- A Csaba Centerhez közel 24 m²-es helyiség kiadó. Telefon: 453-155.
- 10 m²-es üzlethelyiség kiadó a Bartók Béla út 47-49-es társasházban. Telefon: 453-155, 441-371.
- A vízműpálynál garázs kiadó. Telefon: 06-20/314-6215.
- Bérbe adó Békéscsaba (Mezőmegyer), Kossuth u. 23. szám alatt 785 m² teleknagyságú ingatlan a rajta lévő épülettel. Érdeklődni Békés Megye Képviselő-testülete Ellátó és Szolgáltató Szervezeténél, Békéscsaba, Derkovits sor 2., munkanapokon 8-15 óráig, telefon: 441-536.
- A belvárosban polgári jellegű, szépen felújított 90 m²-es társasházi házrész kis kerttel eladó. Tel.: 06-20/9360-684.
- Épületbemérés; társasházi szerződések helyszínrail; szolgalmi jog; telekmegosztás; gáz-, villany- és közművezetékek bemérése. Tel.: 06-60/471-910, 324-830.

JÁRMŰ

- Polski FIAT 126-os 2004-ig érvényes műszakkal eladó. Tel.: 445-401, 06-30/2069-561.

SZOLGÁLTATÁS

- Szobafestés, mázolás, tapétázás. Marik István, Tavasz u. 83. Telefon: 437-895, 06-30/275-7263.
- Régi hanglemezek, hangfelvételek átírása CD-re. Telefon: 448-672.
- 8 mm-es film átírása videóra, CD-re. Telefon: 448-672.
- DVD-lemez írása. Telefon: 448-672.
- Egyedi szoftverek készítése. Tel.: 448-672.
- Eseményszervezés, videofelvétel digitális minőségben. Telefon: 448-672.
- Zár, hevederzár, redőny, relaxa, szünyogháló, harmonikaajtó, napellenző, szalagfüggöny árusítása, szerelése, névtábla-gravírozás, kulcsmásolás. Közületi és lakossági megrendeléseket is kiszolgálunk, javítást végzünk. Berkes Jenő, Lencsési út 42., telefon/fax: 457-154, 06-30/233-4550. Berkes Balázs, piactér, zöld faház, telefon: 06-30/213-8478.
- Szobafestést, mázolás, tapétázást vállalok rövid határidővel, takarítással. Szatmári Károly, telefon: 06-20/3911-608.
- Háztartási hűtők, fagyasztók javítása. 06-20/9446-986, Fiumei u. 4.
- Fekete-fehér televíziók javítása, antennaszerezés. Telefon 16 óra után: 326-162 vagy 06-70/332-4250.
- 8 személyes kishusszal személyszállítást válllok. Telefon: 06-20/343-3755.
- Bútorkárpitozás. Tel.: 437-753, 06-70/249-6732.
- Zár, hevederzár, redőny, relaxa, harmonikaajtó, napellenző, szalagfüggöny szerelése, javítása akciós áron. Ablakszigetelések értékesítése. Kulcsmásolás. Üzlet: Sás köz 6., telefon: 457-828; az autóbusz-pályaudvar aluljárójában, telefon: 06-70/2110-961.
- Színes televíziók javítása garanciával. Domokos Tamás, telefon: 430-166 vagy 06-20/9417-855.
- Ajtó, ablak utólagos szigetelése bema-rásos technológiával. Telefon: 06-20/383-4543.
- Lakáskarbantartás, redőnyjavítás. Telefon: 06-20/4958-299.
- Ablakszigetelés. Tel.: 06-30/509-8921.

- Mindenféle villanszerelést rövid határidővel, korrekt áron válllok. Telefon: 06-30/417-5742.
- Automata mosógépek, Hajdu háztartási gépek javítása. Tel.: 06-30/304-4622, 454-561.
- Könyvelés egyéni és társasvállalkozások részére. Telefon: 06-30/2069-561, 452-575.
- Hűtő, fagyasztó, mosógép, centrifuga javítása, eladása. Tel.: 448-369, 06-30/9636-212.

MUNKA

- A Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium (5600 Békéscsaba, Haán Lajos u. 2-4.) felvételre keres uszodamestert szakirányú végzettséggel, szakvizsgával. Fizetés: Kjt. szerint. A pályázatot írásban kérjük benyújtani (felbélyegzett válaszborítékot mellékelve). A benyújtás határideje: a megjelenéstől számított 5 nap. Érdeklődni az intézmény vezetőjénél lehet.
- Rendszerinformatikus programozói ismeretekkel állást keres. Tel.: 06-30/470-0043. E-mail: rendszerinfo@icons.hu.

OKTATÁS

- Angolnyelv-oktatás. Tel.: 06-30/3459-237.
- Matematikakorrepetálás, felkészítés. Telefon: 457-776.
- Korrepetálás, felvételre felkészítés magyarból és történelemből. Tel.: 06-30/543-1129, 06-20/396-2781.
- Intenzív gépirotanfolyamok Békéscsaban. Telefon: 06-20/370-2087.
- Angolnyelv-tanítást, korrepetálást válllok. Telefon: 06-20/457-6996.

TÁRSKERESÉS

- Békéscsabai, 52 éves, káros szenvedélyektől mentes, rendezett anyagi körülmények között élő, helyesnek mondott hölgy komoly kapcsolat céljából keres legalább középfokú végzettségű urat. Telefon: 06-20/805-3707.

EGYÉB

- 14 colos színes monitor olcsón eladó. Telefon: 451-612.
- Költözködés miatt két jó házőrző kutya ajándékba kapható. Tel.: 328-554.
- Hízók eladók. Erd. í. Lipták A. u. 19.
- Pentium I-es számítógép eladó. Telefon: 06-20/9373-172.
- Meghívó. Ha jól akarsz szórakozni, gyere közénk a Jani kocsmába (Madách-Tompa utca sarok). Minden pénteken, szombatban magányosok, társak klubja vár mindenkit. Nagyon jó zene, olcsó italok. Belépő nincs. Erzsi.
- Darált paprika eladó (1800 Ft/kg). Telefon: 06-20/596-1186.
- Rokonainak, ismerőseinek szép karácsonyi meglepetés Békéscsabáról a Békéscsaba az ezredforduló című, 4 nyelvű fotóalbum. Telefon: 06-30/299-7909.
- A Zöldkösár Biobolt (Mednyánszky u. 4-6.) ajánlata: új termékek lisztérzékenyeknek. Biotégéreknek cukorbetegeknek is. Biogesztenyepüré, egész gesztenye. Biocskoládék, adalékanyagoktól mentesek. Biotörök, gyümölcs- és zöldséglevék. Biofűszerek, olajok. Biotörökly- és köleshéjpárnák. Kenyérpárisz (géphez is) liszt, kovászok. Tönkölybúzából készült pékáruk kávékészeknek is.
- Jó állapotban lévő, bővíthető, ágyneműtartós gyermek-heverő eladó. Telefon: 06-30/486-1852.

**AUTÓÜVEG
CENTRUM**

Szarvasi út 9.,
Hat ház u. sarok
Telefon: 450-358

Szélvédő-autóüveg,
napfénytető eladása
és szerelése, biztosítás
üvegtörések ügyintézés

CSABÁRÓL ÍRTA A MAGYAR HÍRMONDÓ,
AZ ELSŐ MAGYAR ÚJSÁG 1792-BEN

A selyemtenyésztés és -feldolgozás csabai múltja

A selyemhernyó-tenyésztés Kínából származik, ahol már időszámításunk előtt 2700 évvel foglalkozott ezzel Hoang-Ti császár felesége. Hittérítők titokban hozták Európába a selyemhernyópetét, amelynek tenyésztése a hatodik században, 551-ben indult olasz, francia és spanyol földön. Magyarországon Mária Terézia uralkodása idején, 1765 körül kezdtek foglalkozni vele.

A békéscsabai selyemhernyó-tenyésztés indulásának pontos dátumát nem ismerjük, azonban a tenyésztés elterjedéséről és a selyem manufaktúráis szintű kezdeti feldolgozásának időpontjáról van adat, amit tanúsít az 1780-ban megjelent első magyar nyelvű újság, a Magyar Hirmondó. A Görög Demeter által Bécsben szerkesztett és nyomtatott újság 1792. évi egyik számában híradást közöl a csabai selyemhernyó-tenyésztés elterjedéséről és kezdeti, „ipari szintű” feldolgozásáról, valamint a selyemszövéssről. Az akkor Faraga Jakab bíró vezette Csaba községről ez volt a legelső híradás a sajtóban. Íme a Magyar Hirmondóban 210 évvel ezelőtt megjelent, szöveghű „csabai tudósítás”:

„A szarvasi szorgalmatoskodási iskolán (Tessedik-féle intézet) kívül van Békésmegyében más is, amit haszonnal hirdet a Magyar Hirmondó. Ez a csabai Selyem Fabrika. Gyönyörű dolgokat hallottam és erről a Nemes Békés és Arad Vármegyékbeli selyemtenyésztésnek Inspektorától, Blaskovits József úrtól. Meg se gondoltam volna, hogy Békésvármegyében annyira nevedett legyen a selyem produkálás, ahogy Blaskovits úr közli velem.

1. Csabai oskolabeli tanító Turdéli János úr készítettett 16 rőföt. 2. Főszolgabíró Beliczai József úr 20 rőföt. 3. Tisztartó Seffer úr ugyanannyit. 4. Neumann János úr 27 rőföt. 5. Helység Notáriusa Bajcsy Pál úr 33-at. 6. Komisszár Chvatalidesz Antal úr 40-et. 7. Második Prédikátor T. Miletz Mihály úr 130-at. (Ez az új szép kerítésű epreskert is állítottatott fel, melyben hétézerig való eperfa vagyon.) 8. Ide való első Prédikátor Gyurcsek András úr tizenkét oskolásbeli gyermekeknek segítsége által, másfél száz rőföt készítettett. Ez a hasznos hazafi leckét is tart az oskolai Tanítóknak bizonyos órákon a selyemtenyésztésről s ennek hasznos voltát igyekszik voltaképpen elhíttetni, hogy még inkább nevedjék a számok a selyemtenyésztőknek. Ezen Nagyságos Vármegyének Méltóságok Főispánnya Udvari Tanácsos és a Szent István rendjének kiskeresztes Vitéze Lovász Zsigmond Nagysága mihelyest beiktattatott Főispányi Hivatalába, mindjárt kijött Gyuláról Csabára a Selyem Fabrika meglátogatására. Az oskolai ifjúság, melynek száma reá megy 795-re, kiállott tiszteletére lobogó selyemzászlókkal s „Éljen” kiáltásokkal idvezlette a szorgalmatoságnak e nagy pártfogóját s előmozdítóját Érdemes Főispánnyuk személyében. A zászlók saját produktumaik a tanulóknak s azokon arany betűkkel kivarva: „Sic remunera tur industria” (így jutalmaztatik meg a szorgalom).”

Az említett manufaktúráis üzemként működött Selyem Fabrika helyéről nincs ismeretünk. A kelmegyártásra berendezkedett gyár mintegy három évtizeden át működött. 1823 körül 2716 váltóforint veszte-

A Magyar Hirmondó fejléce és a Gubóbevaltó egykori épülete ma

séggel dolgoztak, s hamarosan véget ért a csabai selyemgyár működése. Tevékenysége azonban hatással volt az 1880-as években indult házi szövőiparra. Több mint fél évszázad múltával a csabai selyemtenyésztés folytatódott, a gubókat Szekszárdra vagy Pancsovára szállították. Gróf Széchenyi István 1840-ben a selyemről írott művében buzdított a hazai ipar legfrissebb forrása, a selyemtenyésztés előmozdítására. Statisztikai kimutatás szerint 1883-ban Magyarország majd 70 milliót adott ki selyemkelméért. Az állam felismerte, hogy jobb lenne, ha magunk termelnénk selymet, s a pénz az országban maradna. Ezt elősegítendő Bezerédj Pált miniszteri tanácsosi rangban megbízták a hazai selyemtenyésztés és selyemhernyó eledelét képező eperfák telepítésének felügyeletével.

Göndöcs Benedek gyulai apátplébános az 1884-ben a selyemtenyésztésről írt füzetében hasznos tanácsokkal látta el a tenyésztőket. Hatására Csabán fellendült a tenyésztési kedv. Bezerédj Pál támogatásával 1897 nyarán felépült a gubóbevaltó emeletes épülete. A tenyésztők innen ingyen kapták a petékből kikelt piciny hernyókat, amelyeket az otthonukban polcokon vagy deszkaállványokon tartva naponta kétszer-háromszor eperlevéllel tápláltak. A selyemhernyó négy vedlés után kezdett gubózni. Ennek elősegítésére gyaluforgácsot vagy rőzseágakat használtak. A négy centimétert meghaladó hernyók ezekre felmásztak, és elkezdtek selymet eresztetni, melyet szabályos gubóvá alakítottak. A tenyésztők a gubókat beszállították a gubóbevaltóba, ahol ezeket 95 asszony válogatta, szárította. Hogy a gubóban lévő bábok elpusztuljanak, pár percig forró vízbe rakták, majd szárítás után Szekszárdra, a selyemgombolyítóba szállították ezeket, ahol a gubókról lefejtették a selyemszálat.

1902-ben Békéscsaba utcáin már több mint tízezer eperfa növekedett. A selyemtenyésztés és fásítás nagy pártfogói voltak: Zsíros András és Áchim Tamás bírók, Wilim István gazdasági igazgató, Korossy László főjegyző és Kolpaszky László főjegyző. 1903-ban a gubóbevaltóban 112 167 kg gubó volt. A bevaltó fennállása óta a csabai tenyésztőknek 37 577 korona 25 fillért fizettek ki. A tenyésztési kedv rohamosan növekedett, hasznos nyári pénzkereseti lehetőség volt ez például a diákoknak is. Bezerédj Pál évente kiadott selyemtenyésztési jelentésében 1906-ban jegyezte le, hogy egy lelkes, szorgalmas csabai tenyésztő, Gajdács Juci vitte a legtöbb, 149 kg gubót a raktárba, amiért 70 koronát kapott. Országos hírnév övezte a tevékenységet, 1925-ben – a több mint 130 éves múlt okán – Békéscsabát selyemtenyésztő városként emlegették. A kiérdemelt címre méltón a város tervezte a jövőt, a selyemtenyésztés 150 éves jubileumának megünneplését. Az 1942-ben esedékes ünnepet elsodorta a háború. A fejlett textilipari technológia a háború után mesterségesen előállított alapanyagával kiszorította a több ezer éves műltra visszatekintő selyemtenyésztést. Csabán 1950 táján szakadt vége a majd 160 esztendeig tartó tenyésztésnek. Múltjára ma már csak a hajdani gubóbevaltó 105 éves, ipari műemléknek nyilvánítható épülete emlékeztet.